ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 26.5.2021
COM(2021) 255 final

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πέμπτη ετήσια έκθεση σχετικά με τη Διευκόλυνση για τους Πρόσφυγες στην Τουρκία

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή 1
1.1. Η Τουρκία και η προσφυγική κρίση 1
1.2. Η απόκριση της ΕΕ στην κρίση και η θέσπιση της διευκόλυνσης 2
2. Η λειτουργία της διευκόλυνσης 6
3. Χρηματοδοτική ικανότητα, διάρκεια και φύση της χρηματοδότησης 8
4. Εφαρμογή της διευκόλυνσης 10
5. Παρακολούθηση και αξιολόγηση 18
6. Έλεγχος 21
7. Επικοινωνία και δημοσιότητα 21
8. Συμπέρασμα και επόμενα βήματα 23

1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 1 της απόφασης της Επιτροπής, της 24ης Νοεμβρίου 2015[1], για τον συντονισμό των ενεργειών της Ένωσης και των κρατών μελών μέσω συντονιστικού μηχανισμού (στο εξής: απόφαση), η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά τακτά διαστήματα σχετικά με την εφαρμογή της διευκόλυνσης για τους πρόσφυγες στην Τουρκία (στο εξής: διευκόλυνση). Κατά το άρθρο 8 παράγραφος 2 της απόφασης, η Επιτροπή υποβάλλει ετησίως έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της διευκόλυνσης. Η πρώτη ετήσια έκθεση για τη διευκόλυνση δημοσιεύτηκε τον Μάρτιο του 2017[2]. Η έκθεση περιέγραφε τον τρόπο λειτουργίας της διευκόλυνσης, τις πρώτες ενέργειες που αναλήφθηκαν με σκοπό την εφαρμογή της, το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης, καθώς και τις σχετικές δραστηριότητες επικοινωνίας. Η δεύτερη, η τρίτη και η τέταρτη έκθεση δημοσιεύτηκαν τον Μάρτιο του 2018[3], τον Απρίλιο του 2019[4] και τον Απρίλιο του 2020[5] αντίστοιχα. Η καταληκτική ημερομηνία υποβολής της παρούσας έκθεσης ήταν το τέλος Φεβρουαρίου 2021.

[1] Απόφαση της Επιτροπής C(2015) 9500, της 24.11.2015, για τον συντονισμό των ενεργειών της Ένωσης και των κρατών μελών μέσω συντονιστικού μηχανισμού, της διευκόλυνσης στήριξης της Τουρκίας για τους πρόσφυγες, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση C(2016) 855 της Επιτροπής της 10.2.2016.
[2] http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/EL/COM-2017-130-F1-EL-MAIN-PART-1.PDF
[3] http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2018/EL/COM-2018-91-F1-EL-MAIN-PART-1.PDF
[4] https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2019/EL/COM-2019-174-F2-EL-MAIN-PART-1.PDF
[5] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0162&qid=1619681493566&from=EL

1.1. Η Τουρκία και η προσφυγική κρίση

Λόγω της γεωγραφικής θέσης της, η Τουρκία αποτελεί κατεξοχήν χώρα υποδοχής και διέλευσης για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες. Ως αποτέλεσμα του πρωτοφανούς αριθμού ατόμων που έφτασαν στην Τουρκία, κυρίως λόγω των συγκρούσεων στη Συρία, το Ιράκ και το Αφγανιστάν, η χώρα φιλοξενεί περίπου τέσσερα εκατομμύρια πρόσφυγες, τον μεγαλύτερο αριθμό παγκοσμίως. Στον αριθμό αυτόν περιλαμβάνονται 3,6 εκατομμύρια καταγεγραμμένοι Σύροι πρόσφυγες[6] και 330 000 καταγεγραμμένοι πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο κυρίως από το Αφγανιστάν, το Ιράκ, το Ιράν και τη Σομαλία[7] [8]. Αυτός ο πολύ μεγάλος αριθμός ατόμων είχε σημαντικό αντίκτυπο στις κοινότητες υποδοχής. Ο παρατεταμένος εκτοπισμός Σύρων προσφύγων στην Τουρκία θέτει όλο και μεγαλύτερες προκλήσεις για την κοινωνική συνοχή μεταξύ προσφύγων, μεταναστών και κοινοτήτων υποδοχής, ιδίως σε ένα πλαίσιο που χαρακτηρίζεται από οικονομική κάμψη και από τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19 στην αγορά εργασίας.

Η Τουρκία εξακολουθεί να καταβάλλει πολύ σημαντικές προσπάθειες για τη φιλοξενία και την κάλυψη των αναγκών σχεδόν τεσσάρων εκατομμυρίων προσφύγων και μεταναστών. Η Τουρκία επανέλαβε τη δέσμευσή της για την εφαρμογή της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας του Μαρτίου 2016[9] και διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση της αποτελεσματικής διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών κατά μήκος της διαδρομής της Ανατολικής Μεσογείου. Παρότι για ένα σύντομο χρονικό διάστημα, τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο του 2020, η Τουρκία ενθάρρυνε ενεργά τους μετανάστες να κατευθύνονται προς τα ελληνικά χερσαία σύνορα, το 2020 η δήλωση συνέχισε να επιτυγχάνει συγκεκριμένα αποτελέσματα, καθώς περιόρισε τις παράτυπες και επικίνδυνες διελεύσεις και έσωσε ανθρώπινες ζωές στο Αιγαίο Πέλαγος.

Στην κοινή τους ανακοίνωση σχετικά με τις εξελίξεις των πολιτικών, οικονομικών και εμπορικών σχέσεων ΕΕ-Τουρκίας[10], η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο ύπατος εκπρόσωπος πρότειναν μια αποτελεσματικότερη και αμοιβαία επωφελή εφαρμογή των βασικών τομέων της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας του 2016, ιδίως όσον αφορά τη διαχείριση της μετανάστευσης, μέσω είτε της επανάληψης χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση της διαδικασίας επιστροφών από τα ελληνικά νησιά, αρχής γενομένης με τους 1450 επαναπατριζόμενους των οποίων τα ένδικα μέσα έχουν εξαντληθεί, είτε της επιτάχυνσης των επανεγκαταστάσεων από την Τουρκία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

---

[6] https://en.goc.gov.tr/temporary-protection27

[7] https://www.unhcr.org/tr/en/unhcr-turkey-stats

[8] Μια ιδιαιτερότητα του τουρκικού συστήματος ασύλου είναι το γεγονός ότι η χώρα έχει κυρώσει με επιφύλαξη το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967 της Σύμβασης της Γενεύης του 1951. Συνεπώς, στη συντριπτική πλειονότητά τους, οι πρόσφυγες στην Τουρκία δεν μπορούν να αιτηθούν τη χορήγηση πλήρους καθεστώτος πρόσφυγα, αλλά μόνο τη χορήγηση «υπό όρους καθεστώτος πρόσφυγα», το οποίο, εφόσον χορηγηθεί, περιορίζει την παραμονή στη χώρα μέχρι τη στιγμή που ένας αναγνωρισμένος πρόσφυγας «επανεγκατασταθεί σε τρίτη χώρα».

[9] http://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/

[10] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021JC0008&qid=1619686807645&from=EL

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 2020[11]επιβεβαίωσε ότι η ΕΕ θα έτοιμη να συνεχίσει να παρέχει οικονομική βοήθεια σε Σύρους πρόσφυγες και κοινότητες υποδοχής στην Τουρκία, και τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, στη δήλωσή τους του Μαρτίου 2021,[12] κάλεσαν την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση για τη συνέχιση της χρηματοδότησης υπέρ των Σύρων προσφύγων στην Τουρκία, καθώς και στην Ιορδανία, τον Λίβανο και άλλα σημεία της περιοχής. Ζήτησαν επίσης, όσον αφορά τη διαχείριση της μετανάστευσης, να ενισχυθεί η συνεργασία με την Τουρκία.

1.2. Η απόκριση της ΕΕ στην κρίση και η θέσπιση της διευκόλυνσης

Το 2015, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της αποφάσισαν να ενισχύσουν την πολιτική και οικονομική συμβολή τους στη στήριξη των προσπαθειών της Τουρκίας να φιλοξενήσει πρόσφυγες. Η Επιτροπή, ανταποκρινόμενη στο αίτημα κρατών μελών της ΕΕ για χορήγηση μείζονος επιπρόσθετης χρηματοδότησης για τη στήριξη των προσφύγων στην Τουρκία, θέσπισε τη διευκόλυνση για τους πρόσφυγες στην Τουρκία με την απόφαση της Επιτροπής της 24ης Νοεμβρίου 2015, η οποία τροποποιήθηκε στις 10 Φεβρουαρίου 2016[13] και εκ νέου στις 14 Μαρτίου και στις 24 Ιουλίου 2018. Η διευκόλυνση είναι ένας μηχανισμός που αποσκοπεί στον συντονισμό της κινητοποίησης των πόρων που διατίθενται στο πλαίσιο τόσο του προϋπολογισμού της ΕΕ όσο και επιπρόσθετων συνεισφορών από τα κράτη μέλη που ενσωματώνονται στον προϋπολογισμό της ΕΕ ως εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό. Τα κράτη μέλη ανέλαβαν την πολιτική δέσμευση να παρέχουν εθνικές συνεισφορές στο πλαίσιο της κοινής αντίληψης μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία εγκρίθηκε από τους εκπροσώπους των κυβερνήσεων των κρατών μελών στις 3 Φεβρουαρίου 2016 και επικαιροποιήθηκε επ' ευκαιρία της συμφωνίας για τη δεύτερη δόση της διευκόλυνσης[14]. Επίσης, με την κοινή αντίληψη θεσπίζεται ένα πλαίσιο προϋποθέσεων. Για την πρώτη δόση της διευκόλυνσης (2016-2017) διατέθηκαν συνολικά 3 δισ. EUR. Το ποσό των 3 δισ. EUR διατέθηκε επιπλέον των 345 εκατ. EUR[15] που είχε ήδη διαθέσει η Επιτροπή στην Τουρκία αποκρινόμενη στη συριακή προσφυγική κρίση πριν από την έναρξη λειτουργίας της διευκόλυνσης και επιπροσθέτως της διμερούς βοήθειας των κρατών μελών[16]. Συμπληρωματική χρηματοδότηση ύψους 3 δισ. EUR διατέθηκε για τη δεύτερη δόση της διευκόλυνσης (2018-2019), με αποτέλεσμα να αυξηθεί το συνολικό ποσό της διευκόλυνσης στα 6 δισ. EUR. Η διευκόλυνση τέθηκε σε λειτουργία στις 17 Φεβρουαρίου 2016 με την πρώτη συνεδρίαση της διευθύνουσας επιτροπής της διευκόλυνσης. Σε συνέχεια της εν λόγω συνεδρίασης, η Επιτροπή έδρασε ταχέως προκειμένου να αναθέσει μέσω συμβάσεων τα πρώτα έργα στο πλαίσιο της διευκόλυνσης. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020 η Επιτροπή είχε διαθέσει το πλήρες επιχειρησιακό κονδύλιο της

[11] https://www.consilium.europa.eu/media/47347/1011-12-20-euco-conclusions-el.pdf
[12] https://www.consilium.europa.eu/media/49006/250321-vtc-euco-statement-el.pdf
[13] Απόφαση της Επιτροπής C(2016) 60/03, της 10.2.2016, σχετικά με τη Διευκόλυνση για τους Πρόσφυγες στην Τουρκία, για την τροποποίηση της απόφασης C(2015) 9500 της Επιτροπής της 24ης Νοεμβρίου 2015.
[14] https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11329-2018-INIT/en/pdf
[15] Χρηματοδότηση που κινητοποιήθηκε κατά την περίοδο 2013-2015 στο πλαίσιο των διαφόρων μηχανισμών εξωτερικής χρηματοδότησης, ήτοι του Μέσου Ανθρωπιστικής Βοήθειας (HUMA), του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ) και του Μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη (IcSP), συμπεριλαμβανομένων ορισμένων δράσεων που υλοποιήθηκαν από το καταπιστευματικό ταμείο της ΕΕ για την αντιμετώπιση της συριακής κρίσης (EUTF).
[16] Από την έναρξη της κρίσης, η ΕΕ έχει κινητοποιήσει όλα τα πολιτικά και ανθρωπιστικά μέσα που έχει στη διάθεσή της για τη στήριξη του συριακού λαού, ενώ από την έναρξη της κρίσης το 2011, κινητοποιήθηκαν συλλογικά 24,9 δισ. EUR για ανθρωπιστική βοήθεια, βοήθεια για τη σταθεροποίηση και στήριξη της ανθεκτικότητας https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/93313/node/93313_en.

διευκόλυνσης. Από το συνολικό ποσό των 6 δισ. EUR, είχαν εκταμιευτεί σχεδόν 4,1 δισ. EUR. Επιπλέον, το 2020 διατέθηκαν, εκτός της διευκόλυνσης, 585 εκατ. EUR[17] για τη στήριξη ανθρωπιστικών δράσεων στην Τουρκία, συμπεριλαμβανομένων 100 εκατ. EUR για τη συνέχιση της παροχής βοήθειας στους τομείς της προστασίας, της υγείας και της εκπαίδευσης, και 485 εκατ. EUR στο πλαίσιο διορθωτικού προϋπολογισμού για τη συνέχιση του Κοινωνικού Διχτυού Ασφαλείας Έκτακτης Ανάγκης (ESSN) και του προγράμματος για την υπό όρους μεταφορά χρημάτων για την εκπαίδευση (CCTE).

Στις 18 Μαρτίου 2016, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Τουρκίας επανεπιβεβαίωσαν τη δέσμευσή τους για την εφαρμογή του κοινού σχεδίου δράσης και συμφώνησαν επί περαιτέρω μέτρων με στόχο την εμβάθυνση των σχέσεων Τουρκίας-ΕΕ και την αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης[18]. Η Τουρκία και η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνώρισαν ότι απαιτούνταν περαιτέρω ταχείες και αποφασιστικές προσπάθειες. Ειδικότερα, στη δήλωση ΕΕ-Τουρκίας της 18ης Μαρτίου 2016 (στο εξής: δήλωση) απευθύνθηκε έκκληση, μεταξύ άλλων, για παύση της αντικανονικής μετανάστευσης από την Τουρκία στην ΕΕ, με την εξάρθρωση του επιχειρηματικού μοντέλου των διακινητών και την παροχή στους μετανάστες μιας εναλλακτικής λύσης ώστε να μη βάζουν σε κίνδυνο τη ζωή τους, καθώς και για επιτάχυνση της εφαρμογής της διευκόλυνσης.

Η εφαρμογή της δήλωσης εξακολούθησε να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο κατά τη διάρκεια του 2020 όσον αφορά τη διασφάλιση της αποτελεσματικής και από κοινού αντιμετώπισης των μεταναστευτικών προκλήσεων από την ΕΕ και την Τουρκία. Μετά τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν στα σύνορα μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας τον Φεβρουάριο του 2020, ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, κ. Charles Michel, και η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κ. Ursula von der Leyen, συναντήθηκαν στις 9 Μαρτίου με τον πρόεδρο της Τουρκίας, κ. Recep Tayyip Erdogan. Συμφώνησαν να επανεξετάσουν την εφαρμογή της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας του 2016, της οποίας η διευκόλυνση αποτελεί βασική συνιστώσα. Οι συζητήσεις συνεχίστηκαν μέχρι το καλοκαίρι υπό την αιγίδα του Ύπατου Εκπροσώπου της ΕΕ και αντιπροέδρου της Επιτροπής, κ. Josep Borrell, και του Τούρκου υπουργού Εξωτερικών, κ. Cavusoglu.

Το 2020 ο συνολικός αριθμός αφίξεων από την Τουρκία στην ΕΕ ήταν 18 736, σε σύγκριση με 75 974 αφίξεις το 2019 (μείωση 75 %). Καταγράφηκαν 13 979 αφίξεις στην Ελλάδα σε σύγκριση με 73 627 το 2019 (μείωση 81 %)· 4 191 στην Ιταλία σε σύγκριση με 1 854 το 2019 (αύξηση 126 %)· 232 στη Βουλγαρία και 334 με σκάφος απευθείας στις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης της Κύπρου, σε σύγκριση με 199 και 294 αντίστοιχα το 2019. Ταυτόχρονα, οι κυπριακές αρχές κατέγραψαν αύξηση των αφίξεων από την Τουρκία μέσω διελεύσεων της Πράσινης Γραμμής. Το 2020 έφθασαν συνολικά στην Κύπρο 5 900 αντικανονικοί μετανάστες είτε απευθείας από την Τουρκία είτε μέσω των περιοχών που δεν τελούν υπό τον ουσιαστικό έλεγχο της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ο αριθμός αυτός ανήλθε σε 7 800 το 2019.

[17] Το συνολικό ποσό αντικατοπτρίζει τόσο τις λειτουργικές δαπάνες, δηλαδή 581,7 εκατ. EUR, όσο και τις διοικητικές δαπάνες, δηλαδή 3,3 εκατ. EUR.
[18] http://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2016/03/18-eu-turkey-statement/

Η Τουρκία εξακολούθησε να δέχεται μεταναστευτική πίεση, αν και σημαντικά χαμηλότερη σε σχέση με το 2019. Η σημαντική μείωση των αφίξεων από την Τουρκία το 2020 οφειλόταν στις συνέπειες της πανδημίας COVID-19. Παρότι οι αφίξεις από την Τουρκία στην Ελλάδα τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο του 2020 ήταν κατά 49 % και 22 % υψηλότερες σε σύγκριση με το 2019, τα μέτρα που ελήφθησαν από τον Μάρτιο τόσο εντός της Τουρκίας όσο και στα εξωτερικά της σύνορα είχαν σαφή αντίκτυπο στις μετακινήσεις και τα ταξίδια.

Μολονότι η Τουρκία επανέλαβε τη δέσμευσή της για την αποτελεσματική εφαρμογή της δήλωσης, στις 28 Φεβρουαρίου 2020 η τουρκική κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι θα σταματήσει να ελέγχει τα χερσαία και θαλάσσια σύνορά της με την Ευρώπη και θα ανοίξει τη δίοδο για τους μετανάστες που επιθυμούν να τα διασχίσουν. Για τον λόγο αυτόν, δημιουργήθηκε κατά μήκος των χερσαίων συνόρων με την Ελλάδα ένας άτυπος καταυλισμός, ο οποίος κατέληξε να φιλοξενεί περίπου 25 000 μετανάστες και πρόσφυγες. Από τις 30 Μαρτίου οι τουρκικές αρχές άρχισαν να οργανώνουν τη μεταφορά των μεταναστών και των προσφύγων εκτός της παραμεθόριας περιοχής και, λόγω της νόσου COVID-19, έκλεισαν τα σύνορα με την Ελλάδα και τη Βουλγαρία, με την εξαίρεση της εμπορικής κυκλοφορίας. Οι τουρκικές αρχές επισήμαναν ότι ενήργησαν στο πλαίσιο των εφαρμοζόμενων προληπτικών μέτρων για τη δημόσια υγεία και ότι η κίνηση αυτή δεν σήμαινε αλλαγή της τουρκικής πολιτικής να επιτρέπει την έξοδο των αντικανονικών μεταναστών από τα σύνορά της. Οι μετανάστες θα είναι ελεύθεροι να προσεγγίζουν τα ελληνικά σύνορα μόλις αρθούν τα προληπτικά μέτρα λόγω της νόσου COVID-19, καθώς η τουρκική κυβέρνηση δεν έχει την πρόθεση να εμποδίσει οποιονδήποτε επιθυμεί να εγκαταλείψει την Τουρκία.

Η εφαρμογή του προγράμματος επανεγκατάστασης «ένας προς έναν» στο πλαίσιο της δήλωσης συνεχίστηκε. Στο διάστημα μεταξύ Απριλίου 2016 και Φεβρουαρίου 2021, 28 621 Σύροι πρόσφυγες επανεγκαταστάθηκαν από την Τουρκία στην ΕΕ. Παρότι οι επιχειρήσεις επανεγκατάστασης σε παγκόσμιο επίπεδο ανεστάλησαν προσωρινά μεταξύ Απριλίου και Ιουνίου 2020 ως αποτέλεσμα της υγειονομικής κρίσης λόγω της νόσου COVID-19, 2 422 άτομα επανεγκαταστάθηκαν το 2020 (περίπου τα μισά από αυτά μετά την επανέναρξη των επιχειρήσεων, δηλαδή μεταξύ Ιουλίου και Δεκεμβρίου).

Από το 2016 έχουν επιστραφεί από τα ελληνικά νησιά στην Τουρκία 2 140 μετανάστες, στο πλαίσιο της δήλωσης, ενώ μόνο 139 μετανάστες επέστρεψαν το 2020. Στις 16 Μαρτίου 2020, οι τουρκικές αρχές ανέστειλαν, λόγω της πανδημίας COVID-19, τις επιχειρήσεις επιστροφής στο πλαίσιο της δήλωσης, μέχρι νεωτέρας. Μολονότι οι επανεγκαταστάσεις από την Τουρκία ξεκίνησαν εκ νέου τον Ιούλιο του 2020, οι επιστροφές από την Ελλάδα παραμένουν σε αναστολή μέχρι σήμερα. Σε απάντηση στα επανειλημμένα αιτήματα των ελληνικών αρχών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την επανέναρξη των επιχειρήσεων επιστροφής, η Τουρκία τόνισε ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την επανέναρξη των επιχειρήσεων.

Το εθελοντικό πρόγραμμα εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους, το οποίο αναμένεται να ενεργοποιηθεί μόλις σταματήσουν ή τουλάχιστον μειωθούν σημαντικά και με βιώσιμο τρόπο οι παράτυπες διελεύσεις μεταξύ Τουρκίας και ΕΕ, δεν έχει ακόμη ενεργοποιηθεί από τα κράτη μέλη.

COVID-19

Η πανδημία COVID-19 εξακολουθεί να έχει σημαντικό αντίκτυπο στην Τουρκία. Όταν εκδηλώθηκε η κρίση στην Τουρκία τον Μάρτιο του 2020, η Επιτροπή επικοινώνησε με τις τουρκικές αρχές για να διερευνήσει αν απαιτείτο ειδική στήριξη για την αντιμετώπισή της. Οι τουρκικές αρχές επιβεβαίωσαν την πρόθεσή τους να συνεχίσουν τα έργα στο πλαίσιο της διευκόλυνσης και της τακτικής διμερούς βοήθειας του ΜΠΒ, όπως είχε αρχικά προγραμματιστεί. Η Επιτροπή συμφώνησε, σε στενή διαβούλευση με τις τουρκικές αρχές, να κινητοποιηθούν οι αποταμιεύσεις της διευκόλυνσης για σκοπούς που σχετίζονται με τη νόσο COVID-19 με τη μορφή συμπληρωματικών ενισχύσεων σε υφιστάμενα παρά σε νέα έργα. Η Επιτροπή επικοινώνησε επίσης με τους εταίρους υλοποίησης της διευκόλυνσης για την εκτίμηση των επιπτώσεων της νόσου COVID-19 στα έργα της διευκόλυνσης. Σε συνέχεια αυτής της διαβούλευσης, η περίοδος υλοποίησης των έργων στο πλαίσιο του ειδικού μέτρου του 2016 ύψους 1,6 δισ. EUR παρατάθηκε έως το τέλος του Ιουνίου 2023, γεγονός που αναμένεται να επιτρέψει την επίτευξη των δεδηλωμένων στόχων όλων των σχετικών έργων.

Έως το τέλος του 2020 περίπου 65 εκατ. EUR είχαν ανακατευθυνθεί σε παρεμβάσεις ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και σε μέτρα κοινωνικοοικονομικής στήριξης για τον μετριασμό του αντικτύπου της νόσου COVID-19 στο πλαίσιο της διευκόλυνσης για τους πρόσφυγες (από το σύνολο των παρεμβάσεων για την COVID-19 στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ, το οποίο ανέρχεται σε 105 εκατ. EUR). Οι δράσεις περιλάμβαναν την ενεργοποίηση αποθεματικού για απρόβλεπτα ύψους 4,7 εκατ. EUR στο πλαίσιο του έργου SIHHAT I για τον εξοπλισμό των κέντρων υγείας για μετανάστες με προστατευτικό εξοπλισμό και απολυμαντικά. Επιπλέον, στο πλαίσιο του ανθρωπιστικού σκέλους της διευκόλυνσης, ανακατανεμήθηκαν περισσότερα από 50 εκατ. EUR για την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας λόγω της νόσου COVID-19 σε μια σειρά έργων. Ειδικότερα, τόσο το ESSN όσο και το CCTE παρείχαν συμπληρωματική χρηματική στήριξη στους δικαιούχους τους. Στο πλαίσιο του ESSN, τον Ιούνιο και τον Ιούλιο του 2020 χορηγήθηκαν δύο συμπληρωματικές ενισχύσεις ύψους 500 τουρκικών λιρών (TL) για περισσότερους από 1,7 εκατ. μεμονωμένους πρόσφυγες (810 000 νοικοκυριά), συνολικού ύψους άνω των 47 εκατ. EUR. Στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του CCTE, χορηγήθηκε, στις 30 Νοεμβρίου 2020, συμπληρωματική ενίσχυση ύψους 85 TL σε όλους τους επιλέξιμους δικαιούχους του CCTE, ανεξαρτήτως ηλικίας και τάξης, ως εφάπαξ

2. Η λειτουργία της διευκόλυνσης

Η διευκόλυνση είναι ένας μηχανισμός συντονισμού που επιτρέπει την ταχεία, αποτελεσματική και αποδοτική κινητοποίηση της βοήθειας της ΕΕ προς τους πρόσφυγες στην Τουρκία. Η διευκόλυνση επιτρέπει τη βέλτιστη κινητοποίηση των υφιστάμενων μηχανισμών χρηματοδότησης της ΕΕ, υπό μορφή ανθρωπιστικής και/ή αναπτυξιακής

βοήθειας, ώστε οι ανάγκες των προσφύγων και των κοινοτήτων υποδοχής να αντιμετωπίζονται με ολοκληρωμένο και συντονισμένο τρόπο[19].

Η διευθύνουσα επιτροπή της διευκόλυνσης παρέχει στρατηγικές κατευθύνσεις για τις προτεραιότητες, τις κατηγορίες ενεργειών προς στήριξη, τα ποσά που πρόκειται να διατεθούν και τους μηχανισμούς χρηματοδότησης που πρόκειται να κινητοποιηθούν, καθώς και, κατά περίπτωση, για τους όρους σχετικά με την υλοποίηση, εκ μέρους της Τουρκίας, των δεσμεύσεών της βάσει του κοινού σχεδίου δράσης ΕΕ-Τουρκίας της 29ης Νοεμβρίου 2015 (στο εξής: κοινό σχέδιο δράσης)[20]. Το 2020, ήτοι το πέμπτο έτος εφαρμογής της διευκόλυνσης, πραγματοποιήθηκε μία συνεδρίαση της διευθύνουσας επιτροπής, συγκεκριμένα στις 5 Νοεμβρίου 2020. Λόγω της πανδημίας COVID-19, η εν λόγω συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά.

Οι βασικές αρχές που διέπουν την εφαρμογή της διευκόλυνσης είναι η ταχύτητα, η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα, καθώς και η παράλληλη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Σημαντική είναι, επίσης, η βιωσιμότητα των παρεμβάσεων της διευκόλυνσης, όπως και η από κοινού ανάληψη ευθυνών με τις τουρκικές αρχές. Οι τομείς προτεραιότητας για παροχή βοήθειας προσδιορίστηκαν με βάση μια περιεκτική και ανεξάρτητη αξιολόγηση των αναγκών[21], με ιδιαίτερη έμφαση στις ευάλωτες ομάδες. Η αξιολόγηση των αναγκών επικαιροποιήθηκε το 2018[22].

Η διευκόλυνση συντονίζει τη χρηματοδότηση που προέρχεται από τους παρακάτω μηχανισμούς εξωτερικής χρηματοδότησης[23]: την ανθρωπιστική βοήθεια[24], τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας[25], τον Μηχανισμό Αναπτυξιακής Συνεργασίας[26], τον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ)[27] και τον μηχανισμό συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη[28]. Τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης υλοποιούνται σύμφωνα με τους δημοσιονομικούς κανόνες και κανονισμούς της που ισχύουν τόσο για την άμεση όσο και για την έμμεση διαχείριση.

Η υλοποίηση της βοήθειας εξαρτάται από την αυστηρή συμμόρφωση της Τουρκίας προς τις δεσμεύσεις που προβλέπονται στο κοινό σχέδιο δράσης και στη δήλωση.

---

[19] Απόφαση της Επιτροπής C(2015) 9500 της 24.11.2015, άρθρο 2 — Στόχοι της διευκόλυνσης.

[20] Βλ. άρθρο 5 παράγραφος 1 της απόφασης της Επιτροπής C(2015) 9500, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση της Επιτροπής C(2016) 855.

[21] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/2016_needs_assessment_.pdf

[22] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/updated_needs_assessment.pdf

[23] Οι συνεισφορές του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας και του Μηχανισμού Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΜΑΣ) μεταφέρθηκαν αντίστοιχα και τέθηκαν σε εφαρμογή στο πλαίσιο του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας και του Καταπιστευματικού Ταμείου της ΕΕ. Καταρχήν, όλες οι συνεισφορές από τη διευκόλυνση προς το EUTF (από τον ΜΠΒ και σε μικρό βαθμό από τον ΜΑΣ) διενεργήθηκαν ως μη ανθρωπιστική βοήθεια.

[24] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/96 του Συμβουλίου σχετικά με την ανθρωπιστική βοήθεια, ΕΕ L 163 της 2.7.1996, σ. 1.

[25] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας, ΕΕ L 77 της 15.3.2014, σ. 27.

[26] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας, ΕΕ L 77 της 15.3.2014, σ. 44.

[27] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας, ΕΕ L 77 της 15.3.2014, σ. 11.

[28] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 230/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη, ΕΕ L 77 της 15.3.2014, σ. 1.

3. Χρηματοδοτική ικανότητα, διάρκεια και φύση της χρηματοδότησης

Ο συνολικός προϋπολογισμός που συντονίζει η διευκόλυνση ανέρχεται σε 6 δισ. EUR, τα οποία κινητοποιούνται σε δύο δόσεις. Τα έργα στο πλαίσιο της πρώτης δόσης θα διαρκέσουν έως τα μέσα του 2021 το αργότερο και τα έργα στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης έως τα μέσα του 2025 το αργότερο (τα περισσότερα έργα θα ολοκληρωθούν νωρίτερα). Από το τέλος του 2020 όλα τα επιχειρησιακά κονδύλια έχουν δεσμευτεί και έχουν αποτελέσει αντικείμενο συμβάσεων στο πλαίσιο και των δύο δόσεων.

Κατ' εξαίρεση, εξαιτίας της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19, η περίοδος υλοποίησης των έργων στο πλαίσιο του ειδικού μέτρου του 2016 ύψους 1,6 δισ. EUR παρατάθηκε έως το τέλος του Ιουνίου 2023, γεγονός που θα επιτρέψει την επίτευξη των δεδηλωμένων στόχων όλων των σχετικών έργων.

Η πρώτη δόση ανήλθε σε 3 δισ. EUR, εκ των οποίων 1 δισ. EUR κινητοποιήθηκε από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και 2 δισ. EUR σε διμερείς συνεισφορές από τα κράτη μέλη[29]. Ομοίως, η δεύτερη δόση ανήλθε σε 3 δισ. EUR, εκ των οποίων 2 δισ. EUR διατέθηκαν από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και 1 δισ. EUR από τα κράτη μέλη[30].

Όσον αφορά τους πόρους από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, από το ποσό του 1 δισ. EUR από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για την περίοδο 2016-2017, κινητοποιήθηκαν 250 εκατ. EUR το 2016 και 750 εκατ. EUR το 2017. Από το ποσό των 2 δισ. EUR από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για την περίοδο 2018-2019, κινητοποιήθηκαν 550 εκατ. EUR το 2018, ενώ το υπόλοιπο ποσό κινητοποιήθηκε το 2019.

Σε ό,τι αφορά τις συνεισφορές των κρατών μελών, για την πρώτη δόση τα κράτη μέλη συνεισέφεραν 677 εκατ. EUR στη διευκόλυνση το 2016, 847 εκατ. EUR το 2017, 396 εκατ. EUR το 2018 και 80 εκατ. EUR το 2019. Για τη δεύτερη δόση, τα κράτη μέλη συνεισέφεραν 68 εκατ. EUR το 2018, 202 εκατ. EUR το 2019 και 265 εκατ. EUR το 2020, ενώ οι υπόλοιπες πληρωμές έχουν προγραμματιστεί έως το 2023. Οι συνεισφορές των κρατών μελών καταβάλλονται απευθείας στον προϋπολογισμό της ΕΕ ως εξωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό, σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο ii) του δημοσιονομικού κανονισμού, και διατίθενται στις γραμμές προϋπολογισμού του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας και της Ανθρωπιστικής Βοήθειας, αντίστοιχα.

Εξακολουθεί να παρατηρείται ικανοποιητική αντιστοίχιση μεταξύ του ρυθμού καταβολής των συνεισφορών των κρατών μελών *προς* τη διευκόλυνση και του ρυθμού των εκταμιεύσεων που χρηματοδοτούνται από τις εν λόγω συνεισφορές *από* τη διευκόλυνση.

Στο πλαίσιο του ανθρωπιστικού σκέλους της διευκόλυνσης, διατέθηκαν 19,50 εκατ. EUR ως αποθεματική ικανότητα για πιθανή χρηματοδότηση μέσων ανταπόκρισης στην εισροή νέων προσφύγων από τη Συρία το 2019. Δεδομένου ότι το αποθεματικό δεν χρησιμοποιήθηκε το 2019, το εν λόγω ποσό διατέθηκε το 2020 για την κάλυψη δράσεων υγείας και προστασίας

[29] Η συνολική κατανομή της συνεισφοράς των κρατών μελών είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο https://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2016/02/03/refugee-facility-for-turkey/.

[30] https://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2018/06/29/facility-for-refugees-in-turkey-member-states-agree-details-of-additional-funding/

και, με τον τρόπο αυτόν, ολοκληρώθηκε η διαδικασία προγραμματισμού για τη δεύτερη δόση.

Η Επιτροπή συνέχισε να παρέχει ανθρωπιστική βοήθεια και πέραν της χρηματοδότησης που διατίθεται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης. Συνολικά, έχουν διατεθεί μέχρι σήμερα 585 εκατ. EUR[31] για τη στήριξη ανθρωπιστικών δράσεων στην Τουρκία εκτός της διευκόλυνσης. Το ποσό αυτό περιλαμβάνει αρχικό ποσό ύψους 50 εκατ. EUR για ανθρωπιστική βοήθεια που χορήγησε η Επιτροπή τον Απρίλιο του 2020 από τον ετήσιο προϋπολογισμό ανθρωπιστικής βοήθειας για τη συνέχιση της παροχής βοήθειας στους τομείς της προστασίας, της υγείας και της εκπαίδευσης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, και πρόσθετο ποσό ύψους 50 εκατ. EUR που διατέθηκε τον Νοέμβριο του 2020 για τη συνέχιση των προαναφερθέντων έργων. Επιπλέον, τον Ιούλιο του 2020 η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή ενέκρινε και διέθεσε επιπλέον 485 εκατ. EUR στο πλαίσιο διορθωτικού προϋπολογισμού για τη συνέχιση δύο εμβληματικών έργων της διευκόλυνσης, δηλαδή του Δικτύου Κοινωνικής Προστασίας Εκτάκτου Ανάγκης (ESSN) και του προγράμματος για την υπό όρους μεταφορά χρημάτων για την εκπαίδευση (CCTE).

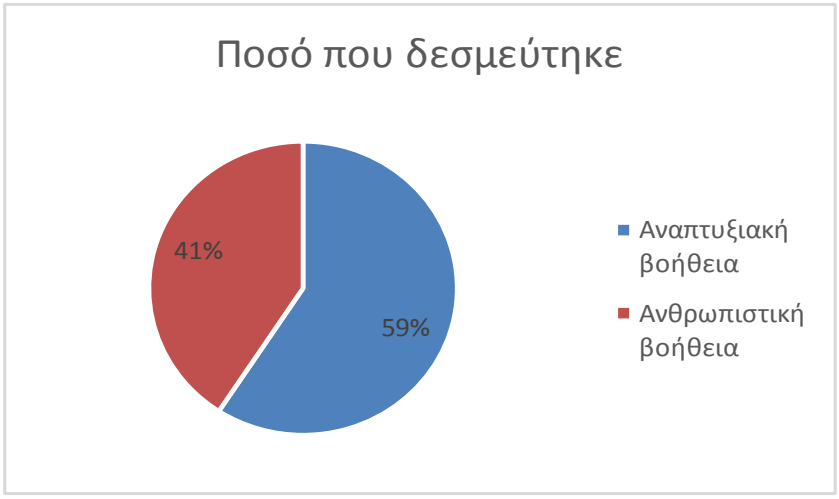
Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020 η Επιτροπή είχε διαθέσει το πλήρες επιχειρησιακό κονδύλιο της διευκόλυνσης. Από το συνολικό ποσό των 6 δισ. EUR, είχαν εκταμιευτεί περισσότερα από 4 δισ. EUR.

[31] Το συνολικό ποσό αντικατοπτρίζει τόσο τις λειτουργικές δαπάνες, δηλαδή 581,7 εκατ. EUR, όσο και τις διοικητικές δαπάνες, δηλαδή 3,3 εκατ. EUR.

4. Εφαρμογή της διευκόλυνσης

Η διευκόλυνση έχει δύο σκέλη, ένα σκέλος «ανθρωπιστική βοήθεια» και ένα σκέλος «αναπτυξιακή βοήθεια». Στο πλαίσιο της πρώτης δόσης, σχεδόν 1,4 δισ. EUR και 1,6 δισ. EUR διατέθηκαν στα αντίστοιχα σκέλη. Δεδομένου του παρατεταμένου χαρακτήρα της συριακής κρίσης, οι παρεμβάσεις στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης επικεντρώνονται όλο και περισσότερο σε δραστηριότητες κοινωνικοοικονομικής στήριξης και στη δημιουργία ευκαιριών διαβίωσης. Στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης, 1,04 δισ. EUR διατέθηκαν στο σκέλος «ανθρωπιστική βοήθεια», ενώ 1,9 δισ. EUR στο σκέλος «αναπτυξιακή βοήθεια».[32]

Όσον αφορά τη διευκόλυνση συνολικά, η κατανομή της ανθρωπιστικής και της αναπτυξιακής βοήθειας έχει ως εξής:

Αναλυτικές πληροφορίες διατίθενται στον επιγραμμικό πίνακα των έργων[33].

Ο προγραμματισμός της διευκόλυνσης ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2019 και, στο τέλος του 2020, είχε διατεθεί μέσω συμβάσεων το πλήρες επιχειρησιακό κονδύλιο των 6 δισ. EUR, εκ των οποίων είχαν εκταμιευθεί 4,072 δισ. EUR.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο της διευκόλυνσης παρέχεται βοήθεια βάσει έργων. Οι εκταμιεύσεις εξαρτώνται από την πρόοδο που σημειώνεται όσον αφορά την υλοποίηση των παρεμβάσεων της διευκόλυνσης.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται σε μη Σύρους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο. Σκοπός των παρεμβάσεων της διευκόλυνσης είναι πάντοτε η συμμετοχή και των τοπικών κοινοτήτων υποδοχής προσφύγων.

Στο πλαίσιο του σκέλους «**ανθρωπιστική βοήθεια**» παρέχεται στήριξη στους πλέον ευάλωτους πρόσφυγες με τρόπο προβλέψιμο και αξιοπρεπή, για την κάλυψη των βασικών αναγκών και την προστασία τους. Επίσης, αντιμετωπίζονται οι ελλείψεις στην παροχή υπηρεσιών με εξειδικευμένους οργανισμούς και εταίρους στον τομέα της υγείας και της εκπαίδευσης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Η ανθρωπιστική βοήθεια της ΕΕ διέπεται

[32] Το υπόλοιπο ποσό των 60 εκατ. EUR διατίθεται για διοικητική και επιχειρησιακή στήριξη στο πλαίσιο της εφαρμογής της διευκόλυνσης.
[33] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/facility_table.pdf

από την ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανθρωπιστική βοήθεια του 2007[34], η οποία προβλέπει ότι η ΕΕ, ως φορέας παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας, συμμορφώνεται προς τις αρχές του ανθρωπισμού, της ουδετερότητας, της αμεροληψίας και της ανεξαρτησίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 214 της ΣΛΕΕ, και στον κανονισμό για την ανθρωπιστική βοήθεια (αριθ. 1257/96)[35,36].

Στο πλαίσιο του ανθρωπιστικού σκέλους της διευκόλυνσης, έχουν υλοποιηθεί συνολικά 65 έργα από 21 εταίρους στο πλαίσιο της πρώτης και της δεύτερης δόσης. Σκοπός των εν λόγω έργων είναι η κάλυψη βασικών αναγκών και αναγκών στους τομείς της προστασίας, της εκπαίδευσης και της υγείας των πλέον ευάλωτων προσφύγων στην Τουρκία. Στο πλαίσιο της πρώτης δόσης, περίπου 1,4 δισ. EUR διατέθηκαν μέσω συμβάσεων στο σκέλος «ανθρωπιστική βοήθεια» και 1,3 δισ. EUR εκταμιεύθηκαν, ενώ στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης, 1,04 δισ. EUR διατέθηκαν μέσω συμβάσεων και 964 εκατ. EUR είχαν εκταμιευθεί έως τις 31 Ιανουαρίου 2021.

Στο πλαίσιο της **αναπτυξιακής βοήθειας**, υποστηρίζονται οι πιο μακροπρόθεσμες ανάγκες στους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης και της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης των προσφύγων, ιδίως όσον αφορά την πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες και τις ευκαιρίες διαβίωσης, καθώς και στον τομέα των δημοτικών υποδομών. Επίσης, το σκέλος επικεντρώνεται στις ευάλωτες ομάδες και συμπεριλαμβάνει στις παρεμβάσεις του τη διάσταση του φύλου, λ.χ. προστασία των γυναικών και των κοριτσιών από τη σεξουαλική βία και τη βία λόγω φύλου και βελτίωση της πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη όσον αφορά τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία.

Στο πλαίσιο του αναπτυξιακού σκέλους της διευκόλυνσης, εξακολούθησε να σημειώνεται ικανοποιητική πρόοδος όσον αφορά την υλοποίηση 26 έργων που ανατέθηκαν μέσω συμβάσεων στο πλαίσιο της πρώτης δόσης. Από τα εν λόγω έργα, 15 έργα συνολικού ύψους 293 εκατ. EUR υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του Περιφερειακού Καταπιστευματικού Ταμείου της ΕΕ για την αντιμετώπιση της συριακής κρίσης (EUTF), πέραν της επιχορήγησης που τελεί υπό άμεση διαχείριση μέσω του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας[37].

Οι εκταμιεύσεις προς εταίρους υλοποίησης ανήλθαν σε 1,75 δισ. EUR από σύνολο 3,5 δισ. EUR που διατέθηκαν για αναπτυξιακή βοήθεια στο πλαίσιο και των δύο δόσεων της διευκόλυνσης[38]. Στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης, διατέθηκε στο σύνολό του μέσω

[34] Κοινή δήλωση του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών.
[35] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/96 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 1996, σχετικά με την ανθρωπιστική βοήθεια.
[36] Η ανθρωπιστική βοήθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βασίζεται σε ετήσια σχέδια εφαρμογής ανθρωπιστικής βοήθειας (HIP) ανά χώρα. Το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής και των εταίρων της στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας καθορίζεται από τις χρηματοδοτικές και διοικητικές συμφωνίες-πλαίσια που συνάπτει η Επιτροπή με διεθνείς οργανισμούς και από συμβάσεις-πλαίσια εταιρικής σχέσης με μη κυβερνητικές οργανώσεις.
[37] Η διαχείριση των πόρων του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας στο πλαίσιο της διευκόλυνσης γίνεται σύμφωνα με τους κανόνες για τις εξωτερικές δράσεις που περιλαμβάνονται στον τίτλο IV του δεύτερου μέρους του δημοσιονομικού κανονισμού και στους κανόνες εφαρμογής του.
[38] Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται επίσης εκταμιεύσεις στο πλαίσιο έργων που υλοποιούνται από το Περιφερειακό Καταπιστευματικό Ταμείο της ΕΕ για την αντιμετώπιση της συριακής κρίσης, αλλά δεν έχουν ακόμη καταλογιστεί στον προϋπολογισμό της ΕΕ.

συμβάσεων τον Δεκέμβριο του 2020 το ποσό των 1,9 δισ. EUR, εκ των οποίων 418 εκατ. EUR είχαν εκταμιευθεί έως το τέλος του Φεβρουαρίου. Στο πλαίσιο του αναπτυξιακού σκέλους της διευκόλυνσης έχουν συναφθεί 16 νέες συμβάσεις.

Παρεμβάσεις της διευκόλυνσης ανά τομέα προτεραιότητας

Η πρόοδος που σημειώθηκε ανά τομέα προτεραιότητας όσον αφορά τον προγραμματισμό και την υλοποίηση της βοήθειας που χρηματοδοτήθηκε στο πλαίσιο των δύο δόσεων της διευκόλυνσης έχει ως εξής:

Εκπαίδευση

Έχουν διατεθεί στο πλαίσιο της διευκόλυνσης περισσότερα από 1,5 δισ. EUR στον τομέα προτεραιότητας της εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων 545 εκατ. EUR[39] για εκπαιδευτικές υποδομές.

Στο πλαίσιο του ανθρωπιστικού σκέλους της διευκόλυνσης, διατέθηκαν περισσότερα από 181 εκατ. EUR για την εκπαίδευση. Το πρόγραμμα για την υπό όρους μεταφορά χρημάτων για την εκπαίδευση (CCTE) εξακολουθεί να εφαρμόζεται με επιτυχία και υποστηρίζει την εγγραφή και φοίτηση παιδιών προσφύγων στο σχολείο μέσω της παροχής μηνιαίων πληρωμών σε οικογένειες προσφύγων, υπό την προϋπόθεση ότι οι μαθητές φοιτούν κανονικά στο σχολείο. Η στήριξη της διευκόλυνσης για το CCTE έληξε τον Οκτώβριο του 2020. Ωστόσο, το πρόγραμμα CCTE μπορεί να συνεχιστεί έως τις αρχές του 2022 μετά τη χορήγηση συμπληρωματικής ενίσχυσης ύψους 85 εκατ. EUR στο πλαίσιο του διορθωτικού προϋπολογισμού που συμφωνήθηκε από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή της ΕΕ τον Ιούλιο του 2020. Τον Δεκέμβριο του 2020 σχεδόν 670 000 παιδιά είχαν επωφεληθεί τουλάχιστον μία φορά από το πρόγραμμα CCTE, ενώ το 90 % όλων των παιδιών προσφύγων που είναι εγγεγραμμένα στην εκπαίδευση επωφελούνται από το CCTE. Η χρηματοδότηση της ανθρωπιστικής βοήθειας στήριξε επίσης τη μη τυπική εκπαίδευση (προγράμματα ταχύρρυθμης μάθησης) και την εγγραφή παιδιών που δεν πηγαίνουν σχολείο, στο πλαίσιο της πρώτης και της δεύτερης δόσης της διευκόλυνσης.

Όσον αφορά την αναπτυξιακή βοήθεια της διευκόλυνσης, προς το τέλος του δεύτερου τριμήνου του 2019 άρχισε να χορηγείται δεύτερη άμεση επιχορήγηση (γνωστή ως PIKTES[40]) προς το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας (MoNE), ύψους 400 εκατ. EUR, για τη στήριξη των προσπαθειών του υπουργείου να αυξήσει την ένταξη και την πρόσβαση των παιδιών από τη Συρία σε υψηλής ποιότητας εκπαίδευση. Έως το τέλος του Ιουνίου 2020, 686 581 παιδιά από τη Συρία είχαν εγγραφεί στην εκπαίδευση για το σχολικό έτος 2019-2020 στο πλαίσιο του PIKTES. Έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά την ανάπτυξη της προσχολικής εκπαίδευσης (ECE), με τη στήριξη συνολικά 115 133 παιδιών, με περίπου ίσο αριθμό παιδιών Σύρων προσφύγων και παιδιών της κοινότητας υποδοχής. Ο αριθμός των παιδιών και των νέων από τη Συρία που ολοκλήρωσαν μαθήματα για την κάλυψη (συμπλήρωση) κενών και επιπρόσθετη ενισχυτική διδασκαλία αυξήθηκε από 80 243 σε 90 233. Όσον αφορά

[39] Στο ποσό αυτό περιλαμβάνονται 40 εκατ. EUR για την υλοποίηση έργου καθαρής ενέργειας στο πλαίσιο του EUTF (FRIT 1).
[40] Προώθηση της ένταξης των παιδιών από τη Συρία στο τουρκικό εκπαιδευτικό σύστημα (PIKTES).

τη στήριξη της διδακτικής ικανότητας του εκπαιδευτικού συστήματος, συνολικά 3 954 μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού έλαβαν στήριξη μέσω μισθών ή άλλων οικονομικών κινήτρων και 177 019 μέλη του εκπαιδευτικού προσωπικού έλαβαν κατάρτιση για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις ιδιαίτερες ανάγκες των παιδιών προσφύγων. Κατά η διάρκεια του δεύτερου τριμήνου του 2020, η κατάρτιση των εκπαιδευτικών επικεντρώθηκε στην εξ αποστάσεως διδασκαλία, παρέχοντας ψυχοκοινωνική στήριξη σε παιδιά από τη Συρία και ενισχύοντας την επικοινωνία με παιδιά και οικογένειες κατά την περίοδο της πανδημίας. Τον Ιούνιο του 2020 3 886 εκπαιδευτικοί του PIKTES έλαβαν διαδικτυακή ενδοϋπηρεσιακή επιμόρφωση με επίκεντρο την εξ αποστάσεως εκπαίδευση για τη στήριξη της ευημερίας των παιδιών κατά τη διάρκεια της πανδημίας και τον τρόπο διεξαγωγής των ζωντανών μαθημάτων του δικτύου EBA[41].

Το πρόγραμμα ταχύρρυθμης μάθησης (ALP), το οποίο εφαρμόζεται από κοινού από τη UNICEF και το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας στο πλαίσιο της χρηματοδότησης για ανθρωπιστική βοήθεια, σημείωσε ικανοποιητική πρόοδο, με την εγγραφή 19 881μαθητών έως το τέλος του Ιανουαρίου 2020. Η παροχή υποτροφιών για τη φοίτηση σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έχει επίσης σημειώσει πρόοδο. Έως τον Ιούνιο του 2020 είχαν χορηγηθεί σε πρόσφυγες έως και 1 332 υποτροφίες για φοίτηση σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, εκ των οποίων 19 για παιδιά πρόσφυγες με αναπηρίες. Στο πλαίσιο της διευκόλυνσης συνεχίστηκε η στήριξη για την ανάπτυξη εκπαιδευτικών υποδομών και τη μείωση του υπερπληθυσμού των σχολείων. Έως τον Ιούνιο του 2020 είχαν αναβαθμιστεί περισσότερες από 3 900 εκπαιδευτικές εγκαταστάσεις (συμπεριλαμβανομένων των κέντρων προσχολικής εκπαίδευσης). Οι περισσότερες αναβαθμίσεις συνίσταντο στην ανακαίνιση και/ή στην παροχή εξοπλισμού σε 2 120 νηπιαγωγεία. Ο αριθμός των νέων σχολείων που κατασκευάστηκαν αυξήθηκε από 40 σε 102 έως το τέλος του Δεκεμβρίου 2020. Συνεχίζεται η κατασκευή περίπου 260 σχολείων. Επιπλέον, ένα έργο καθαρής ενέργειας ύψους 40 εκατ. EUR του οποίου η σύμβαση είχε συναφθεί στο πλαίσιο της πρώτης δόσης παρέχει ενέργεια μέσω δύο ηλιακών πάρκων και ηλιακών συλλεκτών σε 120 σχολικά κτίρια. Η εγκατάσταση των ηλιακών συλλεκτών στις στέγες έχει ολοκληρωθεί για τρία σχολεία. Λόγω του αρνητικού αντικτύπου των μέτρων που σχετίζονται με τη νόσο COVID-19 στον κατασκευαστικό τομέα, η περίοδος υλοποίησης χρειάστηκε να παραταθεί έως τα μέσα του 2023.

Προστασία

Συνολικά διατέθηκαν περίπου 211 εκατ. EUR για την προστασία στο πλαίσιο της διευκόλυνσης, κυρίως μέσω έργων στο πλαίσιο του ανθρωπιστικού σκέλους.

Το ανθρωπιστικό σκέλος της διευκόλυνσης παρείχε στήριξη στην καταγραφή και την εξακρίβωση των προσφύγων για τη νομιμοποίηση του καθεστώτος τους στην Τουρκία και τη διευκόλυνση της πρόσβασής τους σε υπηρεσίες. Εκτός από τις μεμονωμένες παρεμβάσεις προστασίας που αποσκοπούν στην κάλυψη κενών και στην αντιμετώπιση συγκεκριμένων αναγκών και των αναγκών των ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο, η προστασία έχει ενσωματωθεί και στους άλλους πυλώνες της στρατηγικής για την ανθρωπιστική δράση

[41] Δίκτυο Εκπαιδευτικής Πληροφορικής

(βασικές ανάγκες, υγεία και εκπαίδευση). Γενικός στόχος είναι η καλύτερη αντιμετώπιση των τρωτών σημείων των προσφύγων, η νομιμοποίηση του καθεστώτος τους και η σύνδεσή τους με ένα ευρύτερο δίκτυο δημόσιων υπηρεσιών και υπηρεσιών του ΟΗΕ / των ΜΚΟ. Επιπλέον, τα έργα που χρηματοδοτήθηκαν μέσω του Καταπιστευματικού Ταμείου της ΕΕ για την αντιμετώπιση της συριακής κρίσης περιλάμβαναν βοήθεια για την υποδοχή προσφύγων σε κοινοτικά κέντρα και για την περαιτέρω παραπομπή ευάλωτων προσφύγων σε κατάλληλες υπηρεσίες.

Στο πλαίσιο του ειδικού μέτρου του Ιουλίου 2019, στο τέλος του 2020 διατέθηκε μέσω σύμβασης στο Υπουργείο Οικογένειας, Εργασίας και Κοινωνικών Υπηρεσιών άμεση επιχορήγηση ύψους 20 εκατ. EUR. Το σχέδιο αποσκοπεί στη βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών πρόληψης και προστασίας στους πλέον ευάλωτους πρόσφυγες και στα μέλη της κοινότητας υποδοχής. Βασίζεται στην ανθρωπιστική στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης μέχρι σήμερα, γεφυρώνοντας την ανθρωπιστική και αναπτυξιακή συνεργασία, όπως ορίζεται στους στρατηγικούς προσανατολισμούς της διευκόλυνσης στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης.

Η άμεση επιχορήγηση βρίσκεται σε αρχικό στάδιο. Η επιλογή της ομάδας τεχνικής βοήθειας, η σύσταση του γραφείου έργου και η προσαρμογή του πακέτου τεκμηρίωσης του έργου βρίσκονται σε εξέλιξη. Η Αντιπροσωπεία της ΕΕ και το προσωπικό του τοπικού γραφείου της ECHO άρχισαν να πραγματοποιούν τακτικές συνεδριάσεις προκειμένου να γεφυρωθεί η μετάβαση από την πρώτη στη δεύτερη δόση της διευκόλυνσης.

Υγεία

Στο πλαίσιο της διευκόλυνσης διατέθηκαν 800 εκατ. EUR στον τομέα προτεραιότητας της υγείας.

Ο κύριος πυλώνας της στήριξης της διευκόλυνσης είναι το έργο SIHHAT 1, μια άμεση επιχορήγηση ύψους 300 εκατ. EUR προς το τουρκικό Υπουργείο Υγείας (MoH), που στηρίζει το υπουργείο στις προσπάθειές του για την παροχή δωρεάν και ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη σε 3,6 εκατομμύρια πρόσφυγες. Ο αριθμός των λειτουργικών κέντρων υγείας για μετανάστες (MHC) ανήλθε σε 177, και 3 420 μέλη υγειονομικού προσωπικού συριακής καταγωγής περιλαμβάνονται επί του παρόντος στην κατάσταση μισθοδοσίας του έργου. Ο ρυθμός υλοποίησης του έργου συνεχίζει να είναι ικανοποιητικός, με απτά αποτελέσματα στον τομέα. Το αποθεματικό για απρόβλεπτα ύψους 4,7 εκατ. EUR για την αντιμετώπιση των αναγκών που σχετίζονται με τη νόσο COVID-19 αποδεσμεύτηκε τον Απρίλιο του 2020. Για την πλήρη υλοποίηση ορισμένων σημαντικών δραστηριοτήτων απαιτήθηκε δίμηνη παράταση μηδενικού κόστους έως τις 31 Ιανουαρίου 2021. Παράλληλα, συνεχίστηκε, στο πλαίσιο του EUTF, ένα έργο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) το οποίο χρηματοδοτείτο στο παρελθόν στο πλαίσιο του ανθρωπιστικού σκέλους και περιλαμβάνει παροχή στήριξης σε κέντρα εκπαίδευσης στον τομέα της υγείας μεταναστών, επιμόρφωση ιατρικού προσωπικού από τη Συρία και πιστοποίηση Σύρων γιατρών και νοσηλευτών για τη στελέχωση των κέντρων υγείας για μετανάστες.

Το επακόλουθο έργο SIHHAT 2 (210 εκατ. EUR) —«Στήριξη των υπηρεσιών υγείας για μετανάστες στην Τουρκία»— υπογράφηκε με το Υπουργείο Υγείας τον Δεκέμβριο του 2020

για να εξασφαλιστούν ο συγχρονισμός με τη λήξη του SIHHAT 1 και η συνέχιση των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης των προσφύγων έως το τέλος του 2023. Σύμβαση ύψους 90 εκατ. EUR για την προμήθεια συμπληρωματικών υποδομών και εξοπλισμού υγείας μικρής κλίμακας υπογράφηκε με την Τράπεζα Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης (CEB) τον Δεκέμβριο του 2020. Η διάρκεια των συμβάσεων για την ανέγερση δύο νοσοκομείων χρηματοδοτούμενων από τη διευκόλυνση [σύνολο 90 εκατ. EUR, με την Agence Française de Développement (AFD) και τη CEB] στις επαρχίες Kilis και Hatay που χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο της πρώτης δόσης παρατείνεται για να ληφθεί υπόψη ο χρόνος υλοποίησης που χάθηκε λόγω της νόσου COVID-19.

Οι εταίροι του ανθρωπιστικού σκέλους εξακολουθούν να παρέχουν περιορισμένο αριθμό στατικών και κινητών υπηρεσιών για την αντιμετώπιση επειγουσών και μη καλυπτόμενων αναγκών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, ιδίως στον τομέα της φυσιοθεραπείας και της σωματικής αποκατάστασης. Ορισμένες εξειδικευμένες υπηρεσίες υγείας, όπως υπηρεσίες ψυχικής υγείας και ψυχοκοινωνικής στήριξης (MHPSS), ενσωματώθηκαν στο SIHHAT 1 τον Δεκέμβριο του 2020, ενώ οι περισσότερες δραστηριότητες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας και σεξουαλικής και έμφυλης βίας είχαν ήδη ενσωματωθεί στο SIHHAT 1 τον Οκτώβριο του 2019, σύμφωνα με τη στρατηγική μετάβασης της διευκόλυνσης.

Εξακολουθούν να εκφράζονται ακόμη ανησυχίες όσον αφορά την πρόσβαση των προσφύγων που βρίσκονται εκτός της αρχικής επαρχίας καταγραφής τους ή εν κινήσει σε υπηρεσίες υγείας, πρόσβαση η οποία περιορίζεται σε εμβολιασμούς και σε υπηρεσίες έκτακτης ιατρικής βοήθειας. Το γεγονός αυτό έχει αρνητικές επιπτώσεις στους πρόσφυγες που βρίσκονται εν κινήσει, στους εποχιακούς εργαζομένους και στους πρόσφυγες που εγκαταστάθηκαν σε άλλες επαρχίες. Η Επιτροπή παρακολουθεί στενά τις αλλαγές πολιτικής και επιδιώκει να προσεγγίσει τον πληθυσμό των πληττόμενων προσφύγων μέσω έργων κινητής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στο πλαίσιο του SIHHAT.

Δημοτικές υποδομές

Ποσό 380 εκατ. EUR διατέθηκε σε αυτόν τον τομέα προτεραιότητας στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης της διευκόλυνσης.

Κατόπιν της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος που προκηρύχθηκε τον Δεκέμβριο του 2018, επιλέχθηκαν προσωρινά ορισμένα έργα για χρηματοδότηση στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης. Οι διαπραγματεύσεις με την AFD για την πρώτη σύμβαση ολοκληρώθηκαν επιτυχώς τον Δεκέμβριο του 2019 και υπογράφηκε προσθήκη τον Δεκέμβριο του 2020. Τον Σεπτέμβριο του 2020 υπογράφηκε δεύτερη σύμβαση με την Παγκόσμια Τράπεζα. Τα έργα αυτά περιλαμβάνουν δράσεις για τη βελτίωση της πρόσβασης και της ποιότητας όσον αφορά τις δημοτικές υπηρεσίες στους τομείς της υδροδότησης, της διαχείρισης λυμάτων και στερεών αποβλήτων στις περιοχές που πλήττονται περισσότερο από την εισροή προσφύγων. Επιπλέον, ολοκληρώθηκαν οι διαπραγματεύσεις με την Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) και, τον Ιούλιο του 2020, υπογράφηκε σύμβαση ύψους 25 εκατ. EUR για υποδομές αναψυχής με σκοπό τη στήριξη της κοινωνικής συνοχής. Η κατασκευή μιας εγκατάστασης μηχανικής βιολογικής επεξεργασίας αποβλήτων στην επαρχία Gaziantep συνεχίζεται στο πλαίσιο έργου του EUTF το οποίο υλοποιείται από το αναπτυξιακό πρόγραμμα των

Ηνωμένων Εθνών (UNDP).

Βασικές ανάγκες και κοινωνικοοικονομική στήριξη

Περισσότερα από 2,83 δισ. EUR διατέθηκαν για βασικές ανάγκες και κοινωνικοοικονομική στήριξη στο πλαίσιο της διευκόλυνσης.

Σκοπός των παρεμβάσεων στον συγκεκριμένο τομέα προτεραιότητας είναι η διασφάλιση της κάλυψης των βασικών αναγκών των πλέον ευάλωτων προσφύγων και η ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της αυτοδυναμίας των προσφύγων. Με τον τρόπο αυτόν, θα καταστεί δυνατή η σταδιακή μετάβαση από την εξάρτηση από την κοινωνική πρόνοια στην αυξημένη αυτοδυναμία και σε ευκαιρίες διαβίωσης.

Στο πλαίσιο της βοήθειας που παρέχεται από τη διευκόλυνση για την κάλυψη βασικών αναγκών, περισσότεροι από 2,6 εκατομμύρια πρόσφυγες έλαβαν στήριξη που τους επιτρέπει να ζουν με αξιοπρέπεια. Το μεγαλύτερο μέρος της στήριξης παρέχεται μέσω του Δικτύου Κοινωνικής Προστασίας Εκτάκτου Ανάγκης (ESSN), ενός προγράμματος ανθρωπιστικής κοινωνικής βοήθειας που προσφέρει σε μηνιαία βάση μετρητά, χωρίς περιορισμό, για διάφορους σκοπούς, μέσω συστήματος χρεωστικής κάρτας, σε περισσότερους από 1,8 εκατομμύρια ευάλωτους δικαιούχους πρόσφυγες πλέον. Στο πλαίσιο της πρόσφατης συμφωνίας με τη Διεθνή Ομοσπονδία του Ερυθρού Σταυρού / της Ερυθράς Ημισελήνου για το ESSN 3, στο τέλος του 2019 διατέθηκε από τη διευκόλυνση χρηματοδότηση ύψους 500 εκατ. EUR σε αυτό το εμβληματικό πρόγραμμα. Η τρέχουσα στήριξη των βασικών αναγκών των προσφύγων στην Τουρκία στο πλαίσιο του ESSN 3 έχει προγραμματιστεί να λήξει τον Μάρτιο του 2021. Με συμπληρωματική χρηματοδότηση ύψους 400 εκατ. EUR εκτός της διευκόλυνσης που εγκρίθηκε από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή τον Ιούλιο του 2020 στο πλαίσιο του διορθωτικού προϋπολογισμού που αναφέρεται ανωτέρω, εξασφαλίζεται η συνέχιση της στήριξης από το ESSN τουλάχιστον έως το τέλος του 2021[42].

Σύμφωνα με τη στρατηγική μετάβασης της διευκόλυνσης και δεδομένου του παρατεταμένου χαρακτήρα της συριακής κρίσης, οι παρεμβάσεις της διευκόλυνσης στο πλαίσιο του αναπτυξιακού σκέλους επικεντρώθηκαν όλο και περισσότερο σε δραστηριότητες κοινωνικοοικονομικής στήριξης και στη δημιουργία ευκαιριών διαβίωσης. Προκειμένου να συνεχιστεί η στήριξη των βασικών αναγκών των πλέον ευάλωτων, η Επιτροπή υπέγραψε, τον Δεκέμβριο του 2020, σύμβαση για άμεση επιχορήγηση ύψους 245 εκατ. EUR προς το Υπουργείο Οικογένειας, Εργασίας και Κοινωνικών Υπηρεσιών, ώστε να καταστεί δυνατή η παροχή μηνιαίας οικονομικής στήριξης σε επίπεδο εφάμιλλο με την κοινωνική βοήθεια που παρέχει σε ευάλωτα άτομα το τουρκικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Μετά το προπαρασκευαστικό στάδιο, οι πληρωμές στους δικαιούχους αναμένεται να ξεκινήσουν τον Ιούλιο του 2021. Το έργο θα πρέπει να υλοποιηθεί παράλληλα με το ESSN και να παρέχει στήριξη σε νοικοκυριά με μονογονεϊκές οικογένειες, ηλικιωμένους, άτομα με αναπηρία και άτομα με σοβαρή αναπηρία. Η επιλογή της ομάδας διαχείρισης του έργου έχει σχεδόν ολοκληρωθεί και η σύσταση του γραφείου έργου και η προσαρμογή του πακέτου τεκμηρίωσης του έργου βρίσκονται σε εξέλιξη. Η αντιπροσωπεία της ΕΕ και το προσωπικό

[42] https://www.europarl.europa.eu/news/el/press-room/20200706IPR82727/prasino-fos-gia-585-ek-euro-gia-surous-prosfuges-se-tourkia-iordania-livano

του τοπικού γραφείου της ECHO έχουν ξεκινήσει τακτικές συνεδριάσεις για τον συντονισμό της παράλληλης εφαρμογής του ESSN και της άμεσης επιχορήγησης.

Εξακολουθεί να παρέχεται πρόσθετη κοινωνικοοικονομική στήριξη στους πρόσφυγες με προφίλ που τους επιτρέπει να έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Η στήριξη αυτή αποσκοπεί στην αύξηση της απασχολησιμότητας των προσφύγων και προβλέπει επαγγελματική κατάρτιση και κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων, γλωσσική κατάρτιση, παροχή συμβουλών επαγγελματικού προσανατολισμού, προγράμματα κατάρτισης στον χώρο εργασίας και απλούστευση της διαδικασίας έκδοσης αδειών εργασίας για την παροχή στήριξης τόσο στους Σύρους πρόσφυγες όσο και στις κοινότητες υποδοχής. Παρέχονται μικρές επιχορηγήσεις για επιχειρήσεις και επιχειρηματική κατάρτιση σε νεοφυείς και υφιστάμενες επιχειρήσεις Σύρων προσφύγων και κοινοτήτων υποδοχής, σε συνεργασία με τον οργανισμό ανάπτυξης μικρών και μεσαίων βιομηχανιών της Τουρκίας (KOSGEB). Ένα επιπλέον έργο που υλοποιείται επί του παρόντος από την Παγκόσμια Τράπεζα στηρίζει την ανάπτυξη και εφαρμογή ενός μοντέλου κοινωνικής επιχειρηματικότητας για γυναίκες, με σκοπό την παροχή βιώσιμων προσοδοφόρων δραστηριοτήτων τόσο στις ευάλωτες γυναίκες πρόσφυγες από τη Συρία όσο και στις γυναίκες της Τουρκίας. Τα έργα θα πρέπει να υλοποιηθούν έως τα μέσα του 2025 το αργότερο.

Σε συνέχεια της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος του 2018 προς τους εταίρους υλοποίησης, τον Δεκέμβριο του 2019 υπογράφηκαν δύο συμβάσεις με την Expertise France και το Διεθνές Κέντρο για την Ανάπτυξη Μεταναστευτικής Πολιτικής (ICMPD). Οι συμβάσεις αυτές αποσκοπούν στην παροχή στήριξης σε νεοφυείς επιχειρήσεις και σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις με τη μορφή μικροεπιχορηγήσεων και επιχειρηματικής πλαισίωσης και καθοδήγησης, επαγγελματικής κατάρτισης και μαθητείας. Τον Σεπτέμβριο του 2020 η Επιτροπή υπέγραψε τέσσερις πρόσθετες συμβάσεις με την Παγκόσμια Τράπεζα για δραστηριότητες που αποσκοπούν στην αύξηση της απασχολησιμότητας και στην ανάπτυξη των ικανοτήτων των προσφύγων και των κοινοτήτων υποδοχής, στη βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται όσον αφορά την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, στην αντιστοίχιση προσφοράς και ζήτησης στην αγορά, στη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη, καταχώριση και επέκταση των επιχειρήσεων, καθώς και στη στήριξη της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης στον γεωργικό τομέα. Οι δραστηριότητες απευθύνονται τόσο στους πρόσφυγες όσο και στις κοινότητες υποδοχής, σε μια προσπάθεια να τονωθεί η κοινωνική συνοχή και να καταπολεμηθούν τα στερεότυπα που οδηγούν σε κοινωνικές εντάσεις. Οι τέσσερις συμβάσεις υπογράφηκαν μετά την έγκαιρη σύναψη νέας συμφωνίας-πλαισίου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Παγκόσμιας Τράπεζας, η οποία διέπει όλες τις χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ πράξεις. Επιπλέον, υπογράφηκαν δύο πρόσθετες συμβάσεις με την KfW τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο του 2020 αντίστοιχα, ενώ μια μικρή συμπληρωματική ενίσχυση του έργου ICMPD, το οποίο χρηματοδοτήθηκε με την εξοικονόμηση κονδυλίων από την πρόσκληση, αποτέλεσε επίσης αντικείμενο διαπραγμάτευσης το 2020.

Διαχείριση της μετανάστευσης

Στον συγκεκριμένο τομέα προτεραιότητας η διευκόλυνση χρηματοδότησε, στο πλαίσιο της πρώτης δόσης, δύο έργα συνολικού ύψους 80 εκατ. EUR.

Το πρώτο έργο παρείχε ενωσιακή στήριξη για την ενίσχυση των ικανοτήτων της Τουρκικής Ακτοφυλακής όσον αφορά την πραγματοποίηση επιχειρήσεων έρευνας και διάσωσης. Το δεύτερο έργο αποσκοπούσε στην παροχή στήριξης στη Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης της Μετανάστευσης (DGMM) όσον αφορά τη διαχείριση των επιστροφών από την ΕΕ. Και τα δύο έργα ολοκληρώθηκαν, ενώ το δεύτερο έργο έληξε τον Δεκέμβριο του 2019.

Πτυχές που αφορούν το φύλο στο πλαίσιο των έργων της διευκόλυνσης

Η Επιτροπή δεσμεύεται να εφαρμόσει το σχέδιο δράσης της ΕΕ για θέματα φύλου ΙΙ (GAP) «Μεταμορφώνοντας τις ζωές των κοριτσιών και των γυναικών μέσα από τις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ 2016-2020» και το σχέδιο δράσης της ΕΕ για την ισότητα των φύλων ΙΙΙ «Μαζί προς έναν κόσμο ισότητας μεταξύ των φύλων 2021-2025» σχετικά με την ενίσχυση της ισότητας των φύλων και τη χειραφέτηση των γυναικών στην εξωτερική δράση της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η προώθηση, προστασία και εκπλήρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών και κοριτσιών, η ισότητα των φύλων και η χειραφέτηση των γυναικών και κοριτσιών αποτελούν πρωταρχικές προτεραιότητες και στόχους της ΕΕ που καθοδηγούν τις παρεμβάσεις της διευκόλυνσης.

Ειδικότερα, το ανθρωπιστικό σκέλος της διευκόλυνσης διέπεται από την πολιτική της ECHO για θέματα φύλου του 2013 με τίτλο «Gender in Humanitarian Aid: different needs, adapted response» (Η διάσταση του φύλου στην ανθρωπιστική βοήθεια: διαφορετικές ανάγκες, προσαρμοσμένη απάντηση). Αυτό έχει ως συνέπεια να ζητείται από τους εταίρους να διενεργούν αναλύσεις της διάστασης του φύλου κατά την έναρξη των προγραμμάτων, να προσαρμόζουν τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων σύμφωνα με τους διαφορετικούς κινδύνους και τις ευκαιρίες που αντιμετωπίζουν οι ομάδες φύλου, και να υποβάλλουν έκθεση αποτελεσμάτων με χωριστά στοιχεία ανά φύλο.

Ως εκ τούτου, τα θέματα φύλου λαμβάνονται υπόψη και ενσωματώνονται σε όλα τα έργα της διευκόλυνσης. Οι παρεμβάσεις της διευκόλυνσης σχεδιάζονται με στόχο την προώθηση της παροχής ίσων ευκαιριών σε άνδρες και γυναίκες, αγόρια και κορίτσια. Για σκοπούς παρακολούθησης συγκεντρώνονται δεδομένα κατά φύλο. Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου συνδυάζεται με ειδικές δράσεις που έχουν αναπτυχθεί για να διασφαλίσουν την πρόοδο στον εν λόγω τομέα. Η διευκόλυνση συνεργάζεται με εταίρους υλοποίησης οι οποίοι διαθέτουν άρτια πείρα στη συγκεκριμένη προσέγγιση, καθώς και την ικανότητα διαλόγου με τις τουρκικές αρχές. Σε αυτούς συμπεριλαμβάνονται το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τα Παιδιά (UNICEF), η μονάδα των ΗΕ για τις Γυναίκες και η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ).

5. Παρακολούθηση και αξιολόγηση

Το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης της διευκόλυνσης έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να αναπτύσσεται σταδιακά και να βελτιώνεται συνεχώς.

Πλαίσιο αποτελεσμάτων

Το πλαίσιο αποτελεσμάτων της διευκόλυνσης αντικατοπτρίζει το στρατηγικό πλαίσιο της διευκόλυνσης αυτής καθαυτής, καθώς και τις συγκεκριμένες δράσεις που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της διευκόλυνσης και τα λογικά πλαίσιά τους. Η πρώτη έκδοση του πλαισίου αποτελεσμάτων αναπτύχθηκε από τον Αύγουστο του 2016 έως τον Μάρτιο του 2017 μέσω διαβούλευσης με τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων της διευθύνουσας επιτροπής της διευκόλυνσης, των αρμόδιων τουρκικών αρχών, καθώς και των αρμόδιων υπηρεσιών της Επιτροπής. Τον Μάρτιο του 2017 κοινοποιήθηκε το πρώτο σχέδιο στη διευθύνουσα επιτροπή, ενώ η αναθεωρημένη έκδοση κοινοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2018.

Τον Απρίλιο του 2019 η γραμματεία της διευκόλυνσης δρομολόγησε τη διαδικασία αναθεώρησης του πλαισίου αποτελεσμάτων της διευκόλυνσης με σκοπό την επικαιροποίηση και την εναρμόνισή του με την αναθεωρημένη στρατηγική της διευκόλυνσης και τους τομείς προτεραιότητας προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης. Στόχος ήταν να επαληθευτεί η συνέπεια και η διαφοροποίηση των δεικτών αποτελεσμάτων στο πλαίσιο των δύο δόσεων και να καταστεί δυνατή η υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις επιδόσεις και τα αποτελέσματα, τόσο σε επίπεδο εκροών όσο και σε επίπεδο αποτελεσμάτων για τη διευκόλυνση συνολικά. Το τελικό σχέδιο του αναθεωρημένου πλαισίου αποτελεσμάτων, το οποίο εκπονήθηκε σε διαβούλευση με τους εταίρους υλοποίησης, συμπεριλαμβανομένων των αρμόδιων τουρκικών αρχών, κοινοποιήθηκε στη διευθύνουσα επιτροπή. Η υποβολή εκθέσεων με βάση το αναθεωρημένο πλαίσιο αποτελεσμάτων ξεκίνησε τον Ιούλιο του 2020.

Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων σε επίπεδο διευκόλυνσης

Την άνοιξη του 2017 δρομολογήθηκε παρακολούθηση σε επίπεδο διευκόλυνσης. Τα δεδομένα παρακολούθησης παράγονται σε επίπεδο εκροών από τους εταίρους υλοποίησης σύμφωνα με την υποχρέωσή τους δυνάμει της εκάστοτε σύμβασης. Τον Μάιο του 2017 εκδόθηκε ένα πρώτο αίτημα για δεδομένα παρακολούθησης και ακολούθησαν τρεις κύκλοι υποβολής εκθέσεων το 2017. Οι κύκλοι υποβολής εκθέσεων συνεχίστηκαν το 2018, το 2019 και το 2020. Βάσει αυτών, δημοσιεύτηκαν εκθέσεις παρακολούθησης της διευκόλυνσης σε εξαμηνιαία βάση, με την πιο πρόσφατη έκθεση παρακολούθησης να καλύπτει την περίοδο έως τον Ιούνιο του 2020[43]. Η υποβολή εκθέσεων με βάση το αναθεωρημένο πλαίσιο αποτελεσμάτων ξεκίνησε την 1η Ιουλίου 2020 και το 2020 δρομολογήθηκαν δύο κύκλοι παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων. Η επόμενη εξαμηνιαία έκθεση θα πρέπει να υποβληθεί στη διευθύνουσα επιτροπή του Ιουνίου 2021.

Τεχνική βοήθεια για την παρακολούθηση

Τον Μάιο του 2017 εκδόθηκε η πρώτη εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής σχετικά με τη θέσπιση μέτρου στήριξης για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τον έλεγχο και την επικοινωνία της διευκόλυνσης για τους πρόσφυγες στην Τουρκία. Αυτό επέτρεψε την παροχή τεχνικής βοήθειας για τη στήριξη της παρακολούθησης της διευκόλυνσης τόσο σε επίπεδο δράσης/σύμβασης όσο και σε επίπεδο διευκόλυνσης. Η σύμβαση τεχνικής βοήθειας για την παρακολούθηση υπογράφηκε τον Ιανουάριο του 2018 και βρίσκεται στο στάδιο της εφαρμογής. Η ανάθεση έχει δύο διακριτά μέρη. Το πρώτο μέρος συνίσταται στη στήριξη της

[43] https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/default/files/201022_fmr.pdf

παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων σε επίπεδο διευκόλυνσης. Αυτό περιλαμβάνει την περιοδική αναθεώρηση του πλαισίου αποτελεσμάτων, την αναθεώρηση της γραμμής βάσης και των τιμών-στόχων, καθώς και τις μεθόδους μέτρησης των δεικτών και σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες. Η ομάδα τεχνικής βοήθειας είναι επίσης υπεύθυνη για την υποστήριξη της γραμματείας της διευκόλυνσης όσον αφορά τη διενέργεια ανάλυσης πρώτου επιπέδου για τα δεδομένα παρακολούθησης που συλλέγονται σε τριμηνιαία βάση, καθώς και την κατάρτιση των εξαμηνιαίων εκθέσεων παρακολούθησης της διευκόλυνσης. Το δεύτερο μέρος της ανάθεσης συνίσταται στην υποστήριξη της Αντιπροσωπείας της ΕΕ όσον αφορά την παρακολούθηση των δράσεων/συμβάσεων που χρηματοδοτούνται από τη διευκόλυνση στο πλαίσιο του αναπτυξιακού σκέλους, συμπεριλαμβανομένης της επαλήθευσης των δεδομένων μέσω τακτικών ή ad hoc αποστολών παρακολούθησης. Λόγω του μεγέθους ορισμένων παρεμβάσεων της διευκόλυνσης και της γεωγραφικής διασποράς των δραστηριοτήτων, η Αντιπροσωπεία χρειάζεται υποστήριξη για τους επιτόπιους ελέγχους.

Έως το τέλος του Δεκεμβρίου 2020 είχαν ολοκληρωθεί 161 αποστολές παρακολούθησης: έξι αποστολές παρακολούθησης με γνώμονα τα αποτελέσματα (ROM) πραγματοποιήθηκαν από ειδικούς εμπειρογνώμονες, 51 αποστολές από την ομάδα τεχνικής βοήθειας (SUMAF) και 104 αποστολές επιτόπιων ελέγχων / παρακολούθησης πραγματοποιήθηκαν από τους αρμόδιους διαχειριστές προγραμμάτων της Αντιπροσωπείας της ΕΕ. Το 68 % όλων αυτών των αποστολών παρακολούθησης αφορούσαν τις συμβάσεις στο πλαίσιο της άμεσης διαχείρισης των κονδυλίων του ΜΠΒ και του EUTF[44].

Τον Νοέμβριο του 2019 η Επιτροπή θέσπισε δεύτερο μέτρο στήριξης για τη συμπλήρωση, συνέχιση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων που επιτεύχθηκαν στο πλαίσιο του πρώτου μέτρου στήριξης. Ο ανθρωπιστικός πυλώνας της διευκόλυνσης παρακολουθείται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις. Η παρακολούθηση όλων των δράσεων που χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο των σχεδίων εφαρμογής ανθρωπιστικής βοήθειας πραγματοποιήθηκε από το επιτόπιο προσωπικό της ΓΔ ECHO στην Τουρκία και από το περιφερειακό γραφείο της ΓΔ ECHO στο Αμμάν, καθώς και μέσω επισκέψεων παρακολούθησης από το προσωπικό των κεντρικών υπηρεσιών. Σε σύγκριση με το 2019, ο αριθμός των αποστολών παρακολούθησης μειώθηκε ως αποτέλεσμα των περιορισμών λόγω της νόσου COVID-19. Έως το τέλος του Φεβρουαρίου 2021 είχαν ολοκληρωθεί 52 αποστολές παρακολούθησης σε επίπεδο έργου. Ωστόσο, από αυτές τις 52 αποστολές παρακολούθησης, οι 30 πραγματοποιήθηκαν εξ αποστάσεως μέσω διαδικτυακών πλατφορμών, ενώ οι 22 πραγματοποιήθηκαν μέσω προσωπικών επιτόπιων επισκέψεων.

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση των παρεμβάσεων της διευκόλυνσης πραγματοποιείται σε τρία διαφορετικά επίπεδα· αξιολογήσεις σε επίπεδο δράσεων, αξιολογήσεις τύπου χαρτοφυλακίου της διευκόλυνσης και άλλες αξιολογήσεις που σχετίζονται με τη διευκόλυνση. Πέντε αξιολογήσεις σε επίπεδο δράσεων και χαρτοφυλακίου της διευκόλυνσης και έξι αξιολογήσεις που σχετίζονται με τη διευκόλυνση έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε εξέλιξη. Τον

[44] Σωρευτικά αριθμητικά στοιχεία του 2017.

Δεκέμβριο του 2018 η Επιτροπή δρομολόγησε τη στρατηγική ενδιάμεση αξιολόγηση της διευκόλυνσης, η οποία ξεκίνησε τον Μάρτιο του 2019. Στόχος είναι να αξιολογηθεί η συνεισφορά της διευκόλυνσης στους τομείς προτεραιότητας της εκπαίδευσης, της υγείας, της κοινωνικοοικονομικής στήριξης και της διαχείρισης της μετανάστευσης κατά την περίοδο 2016-2019/20. Η εν λόγω αξιολόγηση αναμένεται να παράσχει στις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής, στη διευθύνουσα επιτροπή της διευκόλυνσης, σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη και στο ευρύτερο κοινό μια συνολική ανεξάρτητη αξιολόγηση των επιδόσεων της διευκόλυνσης, με ιδιαίτερη έμφαση στα ενδιάμεσα αποτελέσματά της, τα οποία θα αποτιμηθούν με βάση τους στόχους της. Στόχος της αξιολόγησης είναι επίσης να αποτυπωθούν τα διδάγματα που αντλήθηκαν και να διατυπωθούν πραγματοποιήσιμες συστάσεις για τη βελτίωση των υφιστάμενων και ενδεχόμενων μελλοντικών δράσεων. Η τελική έκθεση αξιολόγησης θα πρέπει να υποβληθεί στη διευθύνουσα επιτροπή του Ιουνίου 2021.

6. Έλεγχος

Σε συνέχεια της δημοσίευσης της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) σχετικά με τη διευκόλυνση[45], η οποία εκδόθηκε τον Νοέμβριο του 2018, η Επιτροπή συνεχίζει να εφαρμόζει τις συστάσεις της. Έχει σημειωθεί ικανοποιητική πρόοδος σε σχέση με όλες τις συστάσεις, ιδίως όσον αφορά την ανάπτυξη στρατηγικής για τη μετάβαση, τη συμπληρωματικότητα των μέσων που κινητοποιούνται στο πλαίσιο της διευκόλυνσης και τη μείωση των έμμεσων δαπανών στήριξης.

7. Επικοινωνία και δημοσιότητα

Ήδη από την αρχή της διευκόλυνσης, η προβολή και η επικοινωνία αποτελούν βασικές προτεραιότητες. Η διευκόλυνση έχει καίρια σημασία για τη γνωστοποίηση της συνεχούς σθεναρής στήριξης της ΕΕ προς τους πρόσφυγες και τις κοινότητες υποδοχής στην Τουρκία. Η στρατηγική επικοινωνίας του 2017 εξακολουθεί να αποτελεί το συνολικό πλαίσιο για τις δραστηριότητες επικοινωνίας, με στόχο την ενίσχυση της προβολής των χρηματοδοτούμενων από τη διευκόλυνση δράσεων.

Εκδηλώσεις και τελετές

Το 2020 και λόγω της νόσου COVID-19, οι περισσότερες φυσικές εκδηλώσεις και τελετές πραγματοποιήθηκαν σε διαδικτυακά μέσα και με διαδικτυακά σεμινάρια. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονταν φεστιβάλ, τελετές αποφοίτησης, εγκαίνια έργων, σεμινάρια, συνέδρια, που μεταφέρθηκαν σε επιγραμμικό περιβάλλον και μετατράπηκαν σε διαδικτυακά σεμινάρια, τα οποία πραγματοποιήθηκαν όλα ψηφιακά. Το 2020 πραγματοποιήθηκαν αρκετές επισκέψεις υψηλού επιπέδου στις επαρχίες Gaziantep, Kilis και Kayseri. Ένα έργο που εγκαινιάστηκε από τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO) στη Σμύρνη τον Οκτώβριο έφερε σε επαφή γεωργούς με εκπροσώπους της ΕΕ. Το έτος έληξε με την τελετή υπογραφής των οκτώ τελευταίων συμβάσεων στο πλαίσιο της διευκόλυνσης, στην οποία συμμετείχαν διάφοροι εταίροι υλοποίησης, καθώς και το γραφείο του Τούρκου

[45] https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_27/SR_TRF_EL.pdf

αντιπροέδρου.[46] Οι εταίροι του ανθρωπιστικού σκέλους της ΕΕ υλοποίησαν αρκετές δραστηριότητες ψηφιακής επικοινωνίας σε ολόκληρη την Ευρώπη, στο πλαίσιο των οποίων οι Ευρωπαίοι πολίτες ενημερώθηκαν για τη στήριξη που παρέχει η ΕΕ σε πρόσφυγες στην Τουρκία.

Τον Μάρτιο του 2020 εγκαινιάστηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Επισιτιστικού Προγράμματος, έκθεση με τίτλο «Colours of Hope». Για λόγους που σχετίζονται με τη νόσο COVID-19, η έκθεση ήταν διαθέσιμη μόνο για όσους είχαν πρόσβαση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αλλά τα έργα τέχνης προβλήθηκαν επίσης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Τον Δεκέμβριο του 2020 η Διεθνής Ομοσπονδία των Εταιρειών του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου (ΔΟΕΕΣ) και η ΓΔ ECHO δρομολόγησαν εκστρατεία ψηφιακής επικοινωνίας με τίτλο «Power To Be»[47] στο ESSN. Έως τον Ιανουάριο του 2021 η εκστρατεία είχε προσεγγίσει περισσότερα από 16 εκατομμύρια άτομα στην Αυστρία, τη Γαλλία, την Ισπανία, τη Ρουμανία και την Τουρκία. Η εκστρατεία αναμένεται να συνεχιστεί το πρώτο τρίμηνο του 2021. Μια ψηφιακή εκστρατεία της UNICEF, με τίτλο «I choose education», προώθησε το CCTE σε έξι χώρες της ΕΕ και προσέγγισε συνολικά περισσότερα από 24 εκατομμύρια άτομα.

Παρουσία στα μέσα ενημέρωσης

Η ανθρωπιστική βοήθεια της διευκόλυνσης εμφανίστηκε σε περισσότερες από 80 σημαντικές διεθνείς έντυπες και ακουστικές/οπτικές εκθέσεις το 2020. Ο αρμόδιος επίτροπος για την Ανθρωπιστική Βοήθεια και τη Διαχείριση Κρίσεων επισκέφθηκε την Τουρκία τον Μάρτιο του 2020 μαζί με τον ύπατο εκπρόσωπο της ΕΕ για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας και αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κ. Josep Borrell. Ο επίτροπος κ. Lenarčič επισκέφθηκε έργα ανθρωπιστικής βοήθειας στις επαρχίες Gaziantep και Kilis. Χάρη σε συγκέντρωση Τύπου που διοργανώθηκε στο Gaziantep δημοσιεύτηκαν σχετικά άρθρα σε πέντε εθνικές ημερήσιες εφημερίδες και πρακτορεία Τύπου, καθώς και σε περίπου 80 ψηφιακά μέσα ενημέρωσης.

Η χρήση οπτικοακουστικού υλικού για την προβολή των δραστηριοτήτων της διευκόλυνσης αποτελεί σημαντικό μέρος της συνολικής στρατηγικής επικοινωνίας. Ωστόσο, η νόσος COVID-19 έχει επηρεάσει σοβαρά τα σχέδια επικοινωνίας της Επιτροπής και των εταίρων υλοποίησης, τα οποία έπρεπε να προσαρμοστούν αναλόγως. Οι εταίροι υλοποίησης ενθαρρύνθηκαν να δημιουργήσουν βίντεο σχετικά με τα επιτεύγματα των έργων τους μέσα από ιστορίες ανθρώπινου ενδιαφέροντος. Μεταξύ Ιανουαρίου 2020 και Φεβρουαρίου 2021 δημιουργήθηκαν περισσότερα από 40 βίντεο σχετικά με δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της διευκόλυνσης. Οι ομάδες ενημέρωσης και επικοινωνίας της Αντιπροσωπείας της ΕΕ και του γραφείου της ΓΔ ECHO στην Τουρκία προωθούν σε τακτική βάση τα έργα της διευκόλυνσης. Τα έργα αυτά έτυχαν ευρείας κάλυψης από σημαντικούς διεθνείς ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς, μεταξύ των οποίων οι TRT World, Fox TV, πρακτορείο Anadolu και άλλοι.

[46] https://www.avrupa.info.tr/en/pr/eu-completes-contracting-under-eur-6-billion-package-support-refugees-and-host-communities
[47] https://powertobe.ifrc.org/

8. Συμπέρασμα και επόμενα βήματα

Το 2020 σημειώθηκε σημαντική πρόοδος στην κινητοποίηση της διευκόλυνσης. Διατέθηκε μέσω συμβάσεων το πλήρες επιχειρησιακό κονδύλιο της διευκόλυνσης και εκταμιεύθηκαν περισσότερα από 4 δισ. EUR. Η διευκόλυνση εξακολούθησε να παρέχει σε πρόσφυγες και κοινότητες υποδοχής στην Τουρκία τη βοήθεια που έχουν τόσο μεγάλη ανάγκη.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 2020 επιβεβαίωσε ότι η ΕΕ θα είναι έτοιμη να συνεχίσει να παρέχει οικονομική βοήθεια σε Σύρους πρόσφυγες και κοινότητες υποδοχής στην Τουρκία, και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Μαρτίου 2021 κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση για τη συνέχιση της χρηματοδότησης υπέρ των Σύρων προσφύγων στην Τουρκία, καθώς και στην Ιορδανία, τον Λίβανο και άλλα σημεία της περιοχής.

Τα επόμενα βήματα περιλαμβάνουν:

- *Συνέχιση της αποτελεσματικής υλοποίησης όλων των έργων προς όφελος των προσφύγων και των κοινοτήτων υποδοχής, σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.*
- *Ολοκλήρωση της ενδιάμεσης αξιολόγησης, παρακολούθηση και εφαρμογή των συστάσεών της.*
- *Συνέχιση της ανάπτυξης δραστηριοτήτων επικοινωνίας σχετικών με τη διευκόλυνση.*
- *Διοργάνωση συνεδριάσεων της διευθύνουσας επιτροπής της διευκόλυνσης την άνοιξη και το φθινόπωρο του 2021.*
- *Εξέταση επιλογών για περαιτέρω στήριξη των προσφύγων και των κοινοτήτων υποδοχής στην Τουρκία.*